

"לְדוֹרוֹת"

סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל

שאלון לרישום קורות ניצולת השואה

אוסף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים מפורסם באתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: גולדנברג	שם פרטי: באטה
-----------------------	------------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה

במידה והשאלה אינה נוגעת אלייך, אין צורך לענות עליה

שם משפחה איתו נולדתי: שרף	בלועזית Sharf	שם פרטי ושם משפחה של האב: נורברט שרף	שם פרטי ושם משפחה של האם: מינה הרר
שם פרטי איתו נולדתי: באטה	בלועזית Beata	מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: סלטין	מקום מגורים: ארץ המגורים: רומניה
עיר לידה: סלטין	בלועזית Seletin	השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: (יסודי, תיכון, אוניברסיטה, ישיבה)	מקצוץ לפני המלחמה: (תלמיד, סנדלר, מורה) תלמידה
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: סלטין	בלועזית Seletin	מקומות מגורים בתקופת המלחמה: (שם העיר או האזור ושם הארץ) טרנסניסטריה	מקומות מגורים בתקופת המלחמה: (שם העיר או האזור ושם הארץ) טרנסניסטריה
שם פרטי ושם משפחה של האב: נורברט שרף	שם פרטי ושם נעורים של האם: מינה הרר	במידה והיית בגטו, ציין את שמו	במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: סלטין	בלועזית Seletin	במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו	במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: (יסודי, תיכון, אוניברסיטה, ישיבה)	מקצוץ לפני המלחמה: (תלמיד, סנדלר, מורה) תלמידה	המקום בו נודע לך כי הנך אדם חופשי: טרנסניסטריה	טרנסניסטריה
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: סלטין	בלועזית Seletin	במידה והיית במחנה עקורים ציין את שמו (מחנות פליטים שהוקמו לאחר המלחמה בעיקר באוסטריה, גרמניה ואיטליה)	במידה והיית במחנה עקורים ציין את שמו (מחנות פליטים שהוקמו לאחר המלחמה בעיקר באוסטריה, גרמניה ואיטליה)
שם פרטי ושם משפחה של האב: נורברט שרף	שם פרטי ושם נעורים של האם: מינה הרר	במידה ועלית ארצה בדרך אחרת ציין זאת דרך נאפולי איטליה	במידה ועלית ארצה בדרך אחרת ציין זאת דרך נאפולי איטליה
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: סלטין	בלועזית Seletin	במידה ועלית ארצה בדרך אחרת ציין זאת דרך נאפולי איטליה	במידה ועלית ארצה בדרך אחרת ציין זאת דרך נאפולי איטליה

אנא ספרי/י על קורותיך לפני המלחמה**(ציוני דרך: הבית בו גדלת, בית הספר, חברי ילדותך; במה עסקו הוריך, המשפחה המורחבת, חגים ומאכלים):****נא לכתוב בגוף ראשון**

שמי באטה גולדנברג ונולדתי בשנת 1930 כבת יחידה, בסלטין שבבוקובינה. משפחתי הגיעה במקור באוסטריה בזמנו של הקייזר פרנץ יוזף, היינו משפחה עשירה ובבית ובביה"ס שהוקם ביישוב דיבור גרמנית.

נא ספרי/י על קורותיך בזמן המלחמה**(גירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים במחתרת, השתתפות בבריחה או בהתנגדות, האנשים שהיו בסביבתך בגטו או במסתור, במי נעזרת או אולי למי עזרת):**

בשנת 1940 הרוסים כבשו את סלטין, תחת שלטונם חיינו במשך שנה עד להודעה שיש לנו 48 שעות לעזוב את מקום מגורינו (ככל הנראה בגלל שהיינו עשירים והדבר לא מצא כן בעיני השלטון) ועברנו לעיירה בשם ברהומט שנמצאת בקרבת מקום ושם החלה השואה שלי.

ב-1941 הרומנים כבשו את החלק שהתגוררנו בו, אני זוכרת במהלך ארוחת שבת; ראיתי חייל רומני, בודד, מתקדם בעיר ומאחוריו מאות כפריים חמושים מכל הבא ליד. הם הגיעו לבתי היהודים והחלו לבצע את זממם, הפועלים הרומנים של דוד שלי הבטיחו שהם יגנו עלינו ושלא יאונה לנו כל רע אבל לבסוף גם אלינו הגיעו. אנחנו ברחנו בבהלה והשארנו את הכול מאחורינו למעט מזוודה קטנה עם תכשיטים, רצנו דרך הגינה של הבית (שם השלכנו את המזוודה) והמשכנו לעבר היער. ביער שהינו במשך 3 ימים (אני, ההורים והדודים) וראינו את הרומנים בוזזים את ביתנו כשהשקפנו לעברו, לא יכולנו לשאת את הרעב והגענו לכפר כלשהו אחרי שהחלטנו לצאת מהעיר. דוד שלי היה מוכר שם ולכן הסכימו להסתיר אותנו ולספק לנו מזון עד לרגע שהאיכרים שהסתירו אותנו החלו לפחד וביקשו שנעזוב, חזרנו הביתה לסלטין- לבית שרוקן לחלוטין מכל תוכנו אבל את מזוודת התכשיטים שהשלכנו בעת מנוסתנו מצאנו.

לאחר מספר ימים הודיעו לנו שכל היהודים צריכים להתאסף ליד העירייה מלבד יהודי אחד שהיה הרופא היחיד במקום, אצל הרופא השארנו את התכשיטים שלנו. לקחו אותנו למחנה סטרז'ניץ ואז הועברנו לויז'ניצה בהליכה רגלית מפרכת, זו הייתה עיר גדולה יחסית והתגוררו בה יהודים. התאכסנו אצל קרובת משפחה שלא כ"כ הכרנו מצד אימי שמשפחתה הייתה ענייה במשך כ-3 חודשים עד ששוב אספו אותנו בעירייה, שם במקרה פגשנו את סבא מצד אבא ובעזרת תכשיט שנתנה לנו קרובת משפחה שיחדנו את הרשויות שאפשרו לנו להישאר במקום עוד כמה חודשים וחיידשנו את הקשר עם הרופא שהשיב לנו את המזוודה שמלאה בתכשיטים. בפעם הנוספת שאספו את כל היהודים לעירייה הכניסו אותנו לקרונות של בהמות והתחלנו בנסיעה, בדיעבד, הבנתי שנסענו לאתאקי שבסרביה. הגענו לאתאקי ומחלון הקרון ראינו המוני יהודים וביניהם את סבתא, אחות של אבא וקרובים נוספים,

החליטו להעביר אותנו דרך הנהר לטרנסניסטריה על גבי רפסודות מאולתרות.

הרבה אנשים טבעו ונפלו למים במהלך הצליחה והחיילים ירו במי שהתקשה לחצות, עברנו לגדה השנייה למקום שקראו לו מוגילב.

משם צעדנו בגשם זלעפות במשך כמה ימים, הבוץ היה נוראי והקשה על ההתקדמות, מי שנתקע- נורה, הגענו לעיירה קטנה בשם שרגורוד ושם גרנו במשך 3 וחצי שנים. 90 אחוזים מתושבי העירייה היו יהודים שחיו בצורה פרימיטיבית אבל קיבלו

אותנו בחום ואירחו אותנו בחדר קטן, היה זה בדיוק בתחילת החורף והכפור היה נוראי עד כדי כך ששמנו עשב על הרצפה כדי לבודד אותנו מהקור וכדי שנוכל להירדם. זרם האנשים שהגיע ליישוב לא הפסיק (לדעתי כ-8000 אנשים לערך מיישוב שהתחיל מ-800 אנשים), הדוחק וחוסר ההיגיינה (שירותים לא היו, מים נשאבו מבארות מרכזיות) הובילו להתפרצות של מחלות ; בהן טיפוס.

אנשים מתו מרעב ומקור כי בחוץ היו -40 מעלות, כל בוקר ראיתי גופות מוצאות מבית הכנסת שבו גרו חלק ניכר מהאנשים והיה כ"כ קר שאפילו לא הצליחו לקבור את האנשים. בחוץ הסתובבו המוני יתומים שקיבצו נדבות, יתומים שקראו " אה ביסלה ברויט"

כלומר: "מעט לחם", כל האזור היה מטונף, מלא בכינים, אנשים היו עטויי סמרטוטים. מעת לעת היו מגיעים הרומנים שהתעמרו באנשים ואף הרגו חלק, הוריי חלו בטיפוס ואני חליתי במחלת כבד עם צהבת קשה, הרופאים שהיו במקום היו ללא ציוד אבל עדיין ניסו לעזור.

אנחנו נשארנו בחיים! ב-1942 התחלנו לצאת לעבודות בכפר, אני ואימי עבדנו בייבוש עלי טבק בתמורה למעט אוכל, במחצית השנייה של אותה השנה יהודי רומניה שנשארו במקומות מגוריהם שלחו שליחים לטרנסניסטריה שהביאו עמם מעט כסף.

כך חיינו עד 1945 או אז החלו השמועות שהרוסים מגיעים, התחלנו לראות גרמנים עוברים בקרבת מקום בליווי סייענים אוקראיניים שהיו אכזרים מאוד שבאו במטרה להרוג יהודים. קרוב משפחתי שדיבר את השפה הגרמנית מיד רץ אל קצין נאצי אחד וטען בפניו שאנחנו "קולוניה גרמנית" בלב היישוב הזה ולמרבה המזל הקצין האמין לו והחל לגרש מאיתנו את האוקראיניים שבאו להרגנו.

כשהגיעו הרוסים לאחר כמה ימים כבר לא יכולנו לחגוג כי כולנו היינו במצב פיזי נוראי.

אנא ספרי/י על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ (השחרור וחזרתך הביתה, חייך אחרי המלחמה, העפלה/ עליה):

לאחר השחרור התחלנו להתקדם בחזרה לכיוון הבית המקורי שלנו בעזרת טרמפים שמצאנו פה ושם עם חיילי הצבא האדום, הגענו לעיר גדולה עם רכבת אך לא ידענו לאן לנסוע, סבתא שהייתה איתנו והתאלמנה במהלך השנה בטרנסניסטריה שגרה לפני המלחמה ברדאוך, העיר הייתה סגורה ופנינו לעבר מיהלן שבה השתכנו כשנה. מיהלן היה מקום פרימיטיבי יחסית ומצב התשתיות היה בכי רע בגלל הביזה, המשכנו לחיות בדוחק עד שלבסוף הצלחנו לחזור לרדאוך שם לא חיכה לנו דבר.

התחלתי ללמוד בגיל 15 מבלי שידעתי דבר (הרי את שנות לימודי חייתי מחוץ לכותלי ביה"ס) והתקשיתי מאוד כי גם לדבר רומנית לא ידעתי טוב כי השפה בבית הייתה גרמנית, נכשלתי כמה פעמים בבחינות עד שעברתי אותן. בסופו של דבר למדתי תואר שני בביו כימיה באוניברסיטת ייאש שם הכרתי את בעלי שלמד הנדסה באותה האוניברסיטה.

התחתנו ב-1953 ולאחר החתונה החלטנו שאנו רוצים לעלות לארץ ישראל, הגשנו בקשת עליה אך זאת אושרה רק ב-1964. המעסיק שלי, שאמנם היה יהודי (אך קומוניסט נלהב) פגע בשכר העבודה שלי כי ידע שברצוני לעלות ארצה, בייאש נשארנו עד לעזיבתנו שהתאפשרה אגב רק בגלל שאישיות בכירה יחסית חשקה בדירה שהתגוררנו בה. לארץ הגענו דרך נמל נאפולי.

יד ושם

המשרד לאזרחים ותיקים

נא ספרי/י על חייך בארץ

(תחושותיך בעת עלייתך ארצה, פעילותך הציבורית או התרבותית, המשפחה שהקמת, המסר שברצונך להעביר לדורות הבאים):

כשהגענו ארצה הובטחה לנו עבודה בעפולה שסירבנו לה כי העדפנו לגור בפ"ת עם הוריו של בעלי, עבדתי בקופ"ח במעבדה כימית במשך 35 שנים ובעלי עבד כמהנדס מכונות. כשיצאנו לגמלאות עברנו לת"א.

ראיון: נדב פלמור

ירושלים, פברואר 2013